

Český jazyk 9

13.zadání

1. Zápís - nadpis **Slovanské jazyky**

- slovanské jazyky jsou jednou z větví indoevropských jazyků, vznikly ze společného základu, kterému se říká jazyk praslovanský = praslovanština
- dělíme je na tři skupiny:
- **a) jazyky západoslovanské**- čeština, slovenština, lužická srbština(kolem Budyšina), polština
- **b) jazyky východoslovanské**- ruština, běloruština, ukrajinština
- **c) jazyky jihoslovanské**- slovinština, srbština, chorvatština, makedonština, bulharština
k jižní skupině se počítá i *staroslověňština*(jazyk staroslověňský je nejstarší jazyk spisů slovanských, před ním nejsou doloženy písemné projevy v žádném slovanském jazyce)

Útvary českého jazyka- čeština je naším jazykem národním, jazykem mateřským, národní jazyk je tvořen řadou útvarů:

- *spisovná čeština*- používá se v oblastech veřejného života, je prostředkem pro tvorbu děl odborných, publicistických, uměleckých, v mluvených projevech často používáme mluvenou spisovnou češtinu s hovorovými prvky
- pro běžnou komunikaci používáme *tzv.běžně mluvený jazyk*- v Čechách se používá obecná čeština, na Moravě dialekty(nářečí)
- k nespisovným útvarům patří *slang*(mluva zájmové skupiny nebo pracovního kolektivu)a *argot*(mluva problémových vrstev společnosti, cílem je utajit obsah sdělení)

2. Práce s textem:

Přiřadte k jednotlivým tvrzením (1–3) úryvek (A–E), který nejlépe odpovídá danému tvrzení: (Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1.Text je ukázkou líčení, tzn. uměleckého popisu neživých objektů a dějů.
 - 2.Text je ukázkou charakteristiky vnější, tzn. popisu vzhledu nějakého člověka.
 - 3.Text je ukázkou charakteristiky nepřímé, tzn. čtenář si udělá obrázek o vlastnostech nějakého člověka z popisu jeho jednání.
- A) Krátce a jednoduše byla nenapravitelný romantik. Byla taky cynická, světa neznalá, tvrdohlavá a docela sebevědomá.
- B) Jachta je označení pro široké spektrum malých lodí. Původně to byly malé vojenské lodě, dnes se termín používá především pro lodě sportovní a rekreační.
- C) Jakmile se jednou dala do řeči, nemělo její povídání konce, ale s někým, kdo se jí nelíbil, se ani nepustila do hovoru. Při cestě vlakem pravidelně ztrácela jízdenky, a když na něco myslela, zapomínala jíst.
- D) Nebyla nijak krásná, tváře měla propadlé, ústa trochu moc široká. Většinou jste ji viděli v plandavém tvídovém saku, které vypadalo jak z vetešnictví, a bachratých pracovních botách na nohou.
- E) V zátocě kotvila veliká jachta a její vysoký stěžeň se kýval sem a tam jako obrovský metronom. Když opadával příboj, znělo okolím melancholické chřestění přesýpaných oblázků. Jako když cvrnkáš duhové kuličky.

3. Práce s textem:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE

S přáteli jsme se domluvili, jak strávíme víkend. Vypravíme se na hudební festival. Ve spěchu jsme sháněli dvoudenní lístky, pak si zbalili věci a vydali se vstříc dobrodružství. Za zábavou samozřejmě vyjeli stovky milovníků hudby, a tak byl rychlík do Hradce Králové přeplněný a my se mačkali s dalšími lidmi v úzké uličce. Po příjezdu jsme si vzájemně pomáhali při stavbě stanů. Mně ale známí doporučili jakýsi nový typ stanu, a proto výsledkem našeho úsilí bylo neforemné obydlí

na zemi a pytlík se zbylými čtyřmi kolíky v ruce. Když jsme však splinuli s davem a hlasy zpěváků se rozezněly pod ztemnělým nebem, zaplavil nás pocit štěstí.

a) Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

b) Najdi v textu příslovečné určení času.

c) Urči počet vět v posledním souvětí textu, urči o jaký druh souvětí se jedná, urči věty hlavní a vedlejší, druhy vedlejších vět, urči slovní druhy číslicí nad slova v souvětí.

4. Procvičovat můžeš na www.skolasnadhledem.cz

Kontrolní otázky:

1. Ze které větve jazyků pocházejí jazyky slovanské?
2. Na které skupiny dělíme jazyky slovanské?
3. Ve kterém státě se nachází město Budyšín?